

MARKO
HAUTALA

PIMEÄN TAMMI
ARKKITEHTI

"SUOMALAISEN KAUHUN KUNINGAS" HELSINGIN SANOMAT

Marko Hautala

PIMEÄN
ARKKITEHTI

TAMMI

HELSINKI

Tekijä kiittää Taiteen edistämiskeskusta
ja Suomen Kirjailijaliittoa tuesta.

© MARKO HAUTALA JA TAMMI 2020

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-1777-2

PAINETTU EU:SSA

Talo on asumiskone.

– LE CORBUSIER: KOHTI UUTTA ARKKITEHTUURIA

Jumala geometrisoi alituisesti.

– PLATON

Oskari Olematon

Nollakatu nolla

Läskiset portaat

Luurankohissi

– TRAD.

I

TALO

KERROSTALO OLI huomaamattomalla tavalla ruma.

Betoninen suorakulmio seisoj jykävänä vasten pilvien vyöryä. Päivänvalossa talo olisi kadonnut kaupunkimaisemaan kuin suojaväriinsä turvautuva pohjaeläin, mutta syysmyrskysssä se näytti tuulen raivoa uhmaavalta monoliitilta.

Osa ikkunaruuuista oli pimeänä ja heijasti katulamppujen levotonta valoa. Toiset hohtivat räikeinä ja ilkkuivat pimeyttä. Yleisvaikutelma toi mieleen oikosulkuun menneen vanhan kojetaulun, jonka merkkivalot välkkyivät satunnaisesti.

Pihalehmuksista varisi kellastuneita lehtiä kuin joku olisi heitellyt värikästä paperisilppua uuden tulokkaan kunniaksi.

Joni tunsii niiden kosketuksen hiuksissaan, mutta piti katseensa rakennuksessa.

Talo on humalassa, hän ajatteli. Kuin kylmälle immuuni juoppo jossakin Venäjän unohtuneessa tehdaskaupungissa.

Katulamppujen valot tempoilivat. Jostakin kaukaa kantautui metallista kalketta ja muovipressujen lepatusta.

”Oletko sä Joni?”

Ääni kuului talon ovelta. Vaaleatukkainen nainen, ehkä nelissäkymmenissä, katsoi häntä silmiään siristellen.

”Olen”, Joni vastasi ja käveli ovea kohti.

”Mahtavaa”, nainen sanoi.

Jakkupuvun helmat tempoilivat tuulessa, kun hän avasi oven selälleen, kiinnitti alareunan metallilenkin tappiin ja perääntyi hetkeksi rappukäytävään sytyttääkseen valot.

”Annika Ahlström”, nainen sanoi hengästyneesti ja ojensi kättään. ”Se kiinteistönvälittäjä.”

He kättelivät. Nainen hymyili, mutta katse oli kylmän arvioiva.

”Isäsi on hoitanut paperityöt ja muun”, Ahlström sanoi. ”Onko sulla kantoapua?”

”Muuttofirman kaveri”, Joni vastasi ja vilkaisi olkansa yli.

Mies oli pitänyt valkoisen pakettiauton tyhjäkäynnillä aivan kuin olisi epäillyt, että asiakas muuttaa mielensä. Nyt moottori sammui ja ovi aukesi. Mies astui ulos ja alkoi vetää työhanskoja käsiinsä.

”Hyvä”, nainen sanoi. ”Hissi on nimittäin aika pieni, eli ei mitään flyygeleitä kiitos.”

”Ei todellakaan ole flyygeleitä”, muuttofirman mies sanoi ja riuhtaisi pakettiauton sivuoven auki. ”Tämä kaveri aikoo pärjätä yhdellä nojatuolilla, pöydällä ja patjalla.”

”On siellä vähän muutakin”, Joni halusi täsmentää.

He olivat jutelleet muuttomiehen kanssa koko matkan Helsingistä Vaasaan, mutta Jonille ei ollut tullut mieleen kysyä tämän nimeä. Vain Suomessa saattoi käydä niin. Mies oli kertonut jopa koiransa nimen, muttei omaansa.

”Mennään katsomaan sitä asuntoa sitten”, kiinteistönvälittäjä ehdotti.

Joni nappasi yhden pahvilaatikon mukaansa ja seurasi naista. Muuttomies jäi ähkimään nojatuolin kanssa.

”Ollaan isäsi kanssa vanhoja tuttuja”, Ahlström sanoi. ”Sen takia tämä hoitui sun kannalta vähän jouhevammin.”

”Ahaa”, Joni sanoi ja pohti, olisiko hänen pitänyt kiittää.
”Elias on hyvä mies”, nainen totesi. ”Terävä ja huumorintajuinen kaveri.”

Huumorintajuinen? Joni ihmetteli, muttei sanonut mitään.

He astuivat kynnyksen yli rappukäytävään. Sisällä oli jopa kylmempää kuin ulkona. Läpiveto voimistui ja kuulosti ansaan jääneeltä eläimeltä. Äänen kiivaus oli ristiriidassa eteisaulan pysähtyneen symmetrian kanssa. Viivasuora matto vei kohti kadunpuoleista sisäänkäyntiä ja toi mieleen jonkinlaisen alttarin. Suljettu ovi kolahteli ilmapirrasta, mutta näytti täysin liikkumattomalta, aivan kuin se olisi taistellut säilyttääkseen arvokkuutensa myrskystä huolimatta.

”Asunto on neljännessä kerroksessa”, kiinteistönvälittäjä sanoi ja alkoi nousta rappusia. ”Jätetään hissi muuttomiehelle. Me voidaan kävellä, eikä niin?”

Joni vastasi myöntävästi ja seurasi perässä. Heidän varjonsa kulkivat rappukäytävän seiniä pitkin haaleina aaltoina, kuin liian monen valonlähteen sekoittamassa aurinkokellossa. Alakerrassa kuulunut ilmapirran ulina vaimeni joka askeleella. Sen tilalle tuli toinen ääni. Seinissä kaikui laiska, jyskyttävä bassorytmi. Kakkoskerroksen kohdalla Ahlström päätti, että asiaa oli pakko kommentoida.

”Siellä kuunnellaan vähän musiikkia”, hän sanoi pahoittelevasti, aivan kuin olisi puhunut potentiaaliselle ostajalle eikä ihmiselle, jonka isä oli niin hyvä mies ja huumorintajuinen kaveri, että oli maksanut asunnon pyyntihinnan netissä olevien kuvien perusteella.

”Suurin osa asukkaista on iäkkäämpiä”, Ahlström jatkoi, ”mutta muutama opiskelijakin on. Ei näistä nuorista suurta häiriötä ole.”

Nainen vaikenä, ilmeisesti tajutessaan, että Joni oli nuori ja mahdollisesti opiskelija. Hän jatkoi portaiden kapuamista.

Joni vilkaisi ovea, jonka takaa jyske kuului. *Kesäsaari*, luki postiluukussa. Sen yläpuolelle oli teipattu ruutupaperi, johon oli kirjoitettu huolimattomalla käsialalla: *Ei mainoksia, ei kapitalismia!*

Neljännessä kerroksessa nainen pysähtyi, avasi oven ja antoi avaimet Jonille.

”Pidä ne tallessa”, hän sanoi. ”Moni kadottaa muuttohässäkässä ensimmäisenä avaimet. Se on muistaakseni viidenkymppin lasku, jos pitää soittaa huoltoyhtiö avaamaan.”

”Okei.”

”Valoja täällä ei ole, joten ne sun pitää asentaa ihan ensimmäisenä”, nainen totesi ja kaivoi laukustaan taskulampun. ”Siinä mielessä olisi ollut hyvä, jos olisit päässyt paikalle valoisaan aikaan.”

”Mulla on kaksi kattolamppua”, Joni vastasi. ”Muuttomies lupasi asentaa ne.”

”Ai, miten kätevää.”

Joni ei aikonut toistaa muuttomiehen näkemystä.

Kyllä me teille nuorille lamput voidaan laittaa kattoon, mutta panemaan me ei voida teidän puolesta ruveta. Mies oli pahoitellut suorapuheisuuttaan, mutta jatkanut samalla nuotilla koko matkan.

Ahlström napsautti taskulampun päälle ja esitteli kaksion nopeasti. Ahdas kaiku toisti jokaisen sanan sekunnin sadasosan viiveellä kuin ivailten tunkeilijoita, jotka häiritsivät asunnon paljasta pimeyttä.

Kuusikymmentäkahdeksan neliötä. Olohuone, makuuhuone, vaatimaton keittiö, elämää nähnyt kylpyhuone ja koivupuustikon jakamalle kadulle avautuva parveke. Taskulampun valo tempoili levottomasti, paljasti yhdentekeviä yksityiskohtia. Tiskipöytä, kaapit, vessanpönttö, parvekkeenoven kahva. Joni katsoi muovimattoa jalkojensa alla ja

haistoi seiniin pinttyneiden vieraiden elämien katkun. Tuuli vinkui parvekkeenoven tiivisteissä. Oli vaikea kuvitella, että täällä voisi asua.

”Sä tulit opiskelemaan, eikö niin?”

Naisen kysymys oli huoleton, mutta sitä seuraava katse oli jälleen arvioiva.

Joni nyökkäsi.

”Yleensä opiskelijat tulee jo elokuussa”, nainen sanoi.

”Mä kävin ensimmäiset viikot luennoilla Helsingistä.”

Ahlströmin katse oli lasittunut, kun hän prosessoi ajatusta. Ehkä hän näki, että Joni oli vanhempi kuin opiskelijat yleensä. Ehkä hän oli jopa kuullut, että Jonilla oli viime aikoina ollut kaikenlaista. Että Joni oli joutunut palaamaan isänsä nurkkiin. Oli tullut matkusteltua ja nähtyä auringonlaskuja ja koettua ayahuasca-rituaali ja sen sellaista. Vaeltelun pääte-pisteenä oli, että tämä valoton kuudenkymmenen kahdeksan neliön betoniakvaario Vaasassa oli Jonin ensimmäinen oma asunto. Isän maksama.

”No se ei varmaan ollut kovin kätevä ratkaisu”, nainen naurahti.

”Ei”, Joni vastasi. ”Ravintolavaunu tuli tutuksi.”

”Niin”, Ahlström naurahti. ”Ei se sellainen elämä... ei se toimi, jos kerran oikeasti haluaa jotakin...”

Lause hiipui. Naisen silmät räpsyivät, kun hän yritti päättää puhuako kiinteistövälittäjänä vai isän vanhana tuttuna, joka oli värvätty auttamaan poika kunniallisen elämän alkuun. Harhaileva katse paljasti, että kauppojen yhteydessä oli rupateltu enemmänkin. Ehkä isä oli sanonut suoraan, ettei ollut eläessään sijoittanut halvempaan asuntoon kuin tämä muovimattoinen kaksio 1960-luvun kerrostalossa. Luultavasti hän oli painottanut, että Jonin kaksi vuotta nuorempi pikkusisko oli aivan toista maata. Iina opiskeli kansainvälistä politiikkaa

Cambridgessa. Niin erilaisia lapsista tuli, vaikka täysin sama kasvatus.

Joni hätkähti, kun rappukäytävästä kuului kolinaa. Muuttomies tuli sisään nojatuolia kantaen. He astuivat sivuun ja antoivat tietä. Oli noloa katsoa miehen ähkimistä toimitto-

mana.
”Käydäänkö vielä katsomassa varastotilat ja pesutupa”, nainen ehdotti.

”Pärjäätkö yksin?” Joni kysyi muuttomieheltä.

”Mene vaan”, kuului vastaus. ”Mä kannan nämä vaikka pari kertaa edestakaisin.”

”Kytketkö ne –”

”Laitan sulle lamput kattoon”, mies naurahti.

Joni seurasi naista, joka oli jo rappukäytävän puolella. Hississä kiinteistönvälittäjän katse sameni hetkeksi, aivan kuin hän olisi unohtanut olevansa asiakkaan seurassa. Raskas huokaus haisi ummehtuneelta ja kuulosti kuiskatulta sanalta.

”Anteeksi?” Joni kysyi.

Nainen havahtui ajatuksistaan.

”Ei mitään”, hän vastasi. ”Mietin vain, että –”

Lause jäi kesken, kun hissi pysähtyi seitsemänten kerrokseen. He astuivat ulos ja kapusivat portaat vintin raskaalle metalliovelle.

”Avaimet oli sulla”, Ahlström sanoi varmistellen ja astui sivuun, antoi pojalle tilaa kokeilla siipiään.

Lukko temppuili, mutta antoi lopulta periksi. He astuivat sisään. Ahlström sytytti valot.

Vinttikerroksessa kohisi tuuli. Katto kolisi puuskien tahdissa ja seinät hohkasivat kylmää. Lamppuja vasten lepatti kymmenittäin yöperhosia. Matalien ikkunoiden rivistöstä saattoi nähdä puistikon ja sen molemmilla puolilla jumittavan liikenteen.

”Tämä on sitten kylmä tila”, nainen sanoi.

Hän oli pysähtynyt pienen metalliverkolla kehystetyn kopin luokse. Sen lattia oli täynnä linnunjätöksiä.

”Puluja”, Ahlström totesi nopeasti, kuin olisi puolustanut kovia kokeneen sukulaisen käytöstä. ”Ne pääsee aina jostakin raosta sisälle, joten kannattaa peittää tavarat pressulla. Niille ei nyt vain voi mitään.”

Joni nyökkäsi hyväksyvänsä realiteetit. Ahlström näytti helpottuneelta, mutta edelleen taisteluvälmiiltä.

”Tästä puuttuu lukkokin tietysti”, nainen sanoi ja tönäisi ovea.

”Tuskin tarvitsen varastotilaa”, Joni yritti.

Ahlström näytti siltä kuin ei olisi kuullut. Hän käveli vintin perällä olevien puuportaiden luokse ja kiipesi muutaman rappusen tarkistaakseen, että kattoluukun salpa oli kiinni. Jonista oli outoa, ettei se ollut lukossa, mutta hän ei sanonut mitään.

”Sellaista se on”, hän sanoi ja pyyhki käsiä toisiaan vasten. ”Ne tunkee sisään ihan kaikkialta.”

Joni tulkitsi katseen niin, että häneltä vaadittiin reaktiota.

”Ei se haittaa”, hän vastasi.

Ahlström nyökkäsi ja sanoi:

”Käydään vielä kellarissa.”

Hissimatka seitsemännestä kerroksesta alas saakka kesti pitkään, varsinkin kun nainen ei sanonut sanaakaan. Joni uskoi sen johtuvan puluista.

He laskeutuivat portaat kellarikerrokseen. Ahlström astui jälleen sivuun ja antoi Jonin avata metallioven. Eksoottinen tuoksu tulvahti kasvoille. Se oli sekoitus kuivaa betonia, ruostuneita putkia ja laastipölyä. Kiinteistönvälittäjä kumartui Jonin ohi ja haparoi kellertävänä hohtavaa valokatkaisinta.

Matala käytävä välkehti esiin. Valo tasaantui, mutta siihen jäi aavistus levottomuutta, aivan kuin yksi lamppu olisi ollut epäkunnossa. Seinien valkoinen maali hilseili. Katossa kulki eristettyjä putkia, jotka jatkuivat koko käytävän pituudelta. Kuulorajan tuntumassa häilyi tasainen nuotti, joka oli osaksi korkeataajuista sirinää, osaksi matalaa huminaa. Painostava ääni, joka loihti epätodennäköisen mielikuvan betonin sisällä surisevista ampiispesistä.

Hetken tuntui siltä kuin lattia olisi viettänyt kohti toista päätä. Illuusio oli niin todellinen, että Joni nojasi vaistomaisesti taaksepäin.

”Kaikki ok?” kiinteistönvälittäjä kysyi hämmentynyt hymy kasvoillaan.

”Kaikki kunnossa”, Joni vastasi nopeasti. ”Automatka painaa.”

”No, hoidetaan tämä nopeasti, niin pääset lepäämään”, Ahlström lupasi ja kiirehti eteenpäin.

”Tuolla on lisää varastotilaa”, hän sanoi kulkiessaan puisen oven ohi. ”Voit käydä tsekkaamassa sen itse sitten myöhemmin. Niin ja pesutupa on sitten tuolla.”

He kävelivät eteenpäin. Katossa kulkevat putket laskeutuivat hetkellisesti niin alas, että ne viistivät Jonin hiuksia. Se sai päänahan ja niskan kutiamaan. Joni kulki aavistuksen verran kumarassa, kunnes he saapuivat valkoiselle puuovelle. Kiinteistönvälittäjä avasi sen ja astui peremmälle. Hän esitelti pesukoneen ja vuorolistat. Huuhteluaineen tuoksun alta saattoi aistia epämiellyttävän, kostean hajun. Pesukoneesta kulki letku lattiakaivoon, joka oli pelkkä kanneton musta aukko keskellä huonetta. Asetelma näytti pysyväksi muuttuneelta hätäratkaisulta. Joni olisi halunnut kysyä siitä, mutta piti suunsa kiinni.

He jatkoivat saunatiloihin. Ovi oli lukossa, joten Joni

sai avata sen. He astuivat peremmälle. Sähkösaunan kuiva tuoksu täytti sieraimet. Oikealla puolella oli kaksi pukuhuonetta, vasemmalla peseytymistila. Niiden takana oli sauna. Vaaleasta puusta tehdyt lauteet, pieni sähkökiuas. Peseytymistilan tunnelma oli ahtaampi kuin huoneen koko olisi antanut olettaa. Tummansiniset seinäkaakelit saivat paikan näyttämään vedestä tyhjennetyltä uima-altaalta. Vuosikymmenten kuivattamien laudepuiden tuoksu kutisi nielussa saakka.

”Siinäpä ne”, Ahlström sanoi. ”Isäsi pyysi että esittelen nämä perusjutut.”

Joni ei kuunnellut, sillä hänen huomionsa oli kiinnittynyt toisaalle, aivan kuin tila olisi halunnut kertoa hänelle jotakin.

Nainen seisoi peseytymistilan puolella, Joni huoneen kynnyksellä.

”Täällä on jokin pielessä”, Joni huomasi sanovansa.

Hänen katseensa oli pysähtynyt muoviletkuun, joka oli kääritty kaakeliseinän telineeseen. Se oli kellertävää, läpi-kuultavaa muovia. Ajan hapertama suu retkotti lattialla. Siitä valui pieni vesivana kohti lattiakaivoa.

Nainen yritti naurahtaa. Äänen kaiku kuoli nopeasti.

”Anteeksi?” hän kysyi.

Joni tajusi huomionsa outouden, muttei välittänyt.

”Täällä on jokin pielessä”, hän toisti.

Tunne oli typeryttävän vahva. Se toi mieleen erään tapauksen Boliviassa kaksi vuotta sitten. Joni oli jättänyt linja-automatkan väliin ja neuvonut juuri tapaamiaan kalifornialaisia tekemään samoin. Seuraavana päivänä oli tullut tieto onnettomuudesta. Linja-auto oli pudonnut kaksisataa metriä syvään rotkoon, kolmekymmentäkolme kuollutta. Kalifornialaiset olivat pitäneet häntä selvännäkijänä. Heidän kiitollisuutensa oli ollut vaivaannuttavaa ja vähän ahdistavaa.

Ei Joni tiennyt, mistä siinä oli ollut kyse. Ehkä hän oli aistunut hikoilevan kuljettajan katseesta jotakin. Miehen ilme oli ollut kärsivä, kuin hammasta olisi särkenyt. Ehkä laiturille saapuvan linja-auton moottorissa oli kuulunut sivuääni, sarja kolahduksia, jotka erottuivat pakokaasun täyttämästä metelistä.

Ehkä nyt oli tapahtunut jotakin samankaltaista. Ahlström oli kävellyt peseytymistilaan päättäväisesti, mutta perääntynyt sitten kohti nurkkaa, joka oli lähimpänä ovea. Katse oli kiinnittynyt seinään ja sitten lattiaan aivan kuin pitäisi tarkistaa, että kaikki oli paikallaan.

Kiinteistönvälittäjä tuijotti Jonia ja sitten hänen ohitseen. Saunan puolelta kuului vaimeaa sähköistä sirinää.

”Aika jännä juttu”, Ahlström sanoi.

”Miten niin?” Joni kysyi.

Kiinteistönvälittäjä katsahti silmiin ja väisti sitten taas. Stressaantuneista kasvoista näki, että hän halusi kertoa jotakin, vaikkei se kuulunut työnkuvaan.

”Yksi vanha rouva sanoi kerran samaa”, Ahlström totesi lopulta.

Joni odotti.

”Se sanoi, että joku itki täällä”, nainen jatkoi.

Joni nyökkäsi.

”Sä et varmaan kuule mitään sellaista...” Ahlström varmistui.

Joni pudisti päätään.

Nainen naurahti.

”Toivottavasti et säikähdä kummitusjutuista”, hän sanoi. ”Tai sitten sun pitää ottaa joku tyttö turvaksi, kun tulet saunomaan.”

Lyhyen kammottavan hetken Joni luuli, että nainen yritti iskeä. Ahlströmin silmistä näki, että hän tajusi maalaavansa itseään nurkkaan.

”Tai tulet jonkun kaverin kanssa tai...”

Nainen kohautti harteitaan.

”Ne nyt on vain sellaisia kummitusjuttuja ne”, hän sanoi.
”Ihmiset kertoilee tarinoita lämpimikseen. Joka tapauksessa tulet ihan varmasti viihtymään täällä... Siis tässä talossa.”

Ahlström näytti siltä kuin olisi katunut sanojaan.

”Tämä on luotettava taloyhtiö”, hän jatkoi ammattimaisesti. ”Liikehuoneistoja alakerrassa ja putkiremontti tehty. Kaikki kunnossa. Enemmän kuin kunnossa.”

”Hyvä kuulla”, Joni vastasi.

Naisen vaivaantuneisuus sai hänet unohtamaan omansa.

”Me yritettiin isän kanssa valita taloyhtiö huolella”, Joni valehteli.

Hänen sananvaltansa aiheeseen oli ollut nolla.

”Nimenomaan”, nainen sanoi kiireesti. ”Kunhan saat tavat paikoilleen ja pääset pesemään pyykkiä ja saunomaan ja...”

Ääneen oli palannut holhoava sävy. Ehkä nainen ajatteli omia lapsiaan, jotka asuivat kaukana vieraassa kaupungissa. Fyysisesti hän seisoj tässä, mutta ajatukset olivat jo muualla.

”Nimenomaan”, Joni toisti kuin kaikuna.

Kun he nousivat kellarikerroksesta ylös johtavia rappusia, nainen kääntyi Joniin päin aivan kuin olisi halunnut sanoa jotakin, mutta jatkoi sitten kävelemistä.

”Kuule”, Ahlström huokaisi, kun he olivat päässeet takaisin katutasolle.

”Niin?”

”Siitä saunasta”, nainen aloitti, mutta vaikenä sitten.

Rappukäytävän ulko-ovi kolahteli yhä tuulenpuuskien tahdissa, aivan kuin joku avaimeton olisi pyrkinyt sisään.

”Mitä siitä?” Joni kysyi.

Nainen vaihtoi painoa jalalta toiselle ja huokaisi.

”Mä en nyt halua pilata sun filistä tai mitään”, hän sanoi hymyillen, ”mutta siellä on tapahtunut... yksi juttu.”

”Okei.”

”Siitä on jo yli kymmenen vuotta”, Ahlström jatkoi. ”En mä edes muistanut koko asiaa ennen kuin sä... reagoit. Yksi isä oli siellä lapsensa kanssa saunomassa ja se sitten...”

Joni odotti jatkoa. Hetken vaikutti siltä, että Ahlström vetäytyisi takaisin rooliinsa, jonka näkökulmasta olennaista olivat putkiremontti ja alakerran liikehuoneistot.

”Sillä miehellä oli tietysti vakavia ongelmia”, nainen sanoi pian. ”Psyykkisiä ongelmia. Ei se muuten olisi sellaista tehnyt.”

”Mitä se teki?” Joni kysyi.

”Se...”

Nainen katsoi Jonia kuin olisi pyytänyt apua. Ehkä sanavalinnassa, ehkä yleisemminkin. Silmien alla olevat tummat juovat näkyivät rappukäytävän valossa entistä selvemmin.

”Se tappoi sen lapsensa sinne”, Ahlström sanoi aivan kuin olisi esittänyt surunvalittelun Jonille. ”Kuristi sen... tiedätkö... vesiletkulla. Oman tyttärensä.”

”Kamalaa”, Joni sai sanotuksi. Mielessä häilähti vesiletku, joka roikkui löysässä kerässä kaakeliseinää vasten kuin mustekala tai tapettu käärme.

”Aivan hirvittävää”, Ahlström säesti nopeasti painottaakseen, että hänellä oli työtilanteissakin tunteet. ”Voi vain yrittää kuvitella, minkälaisessa mielentilassa ihminen tekee sellaista.”

”En kyllä osaa kuvitella”, Joni sanoi. ”Siis sellaista mielentilaa.”

Nainen nyökkäsi nopeasti merkiksi siitä, että he olivat molemmat normaaleja ihmisiä, jotka eivät ymmärtäneet lapsenmurhaa.

”Halusin vain kertoa sulle, kun sä kerran sanoit...”

Ahlström ei taaskaan saanut päätettyä lausettaan.

”Kiitos että kerroit”, Joni vastasi, vaikei oikeastaan tiennyt, mihin hän tarvitsisi tietoa saunatiloissa tehdystä murhasta.

Ahlström nyökkäsi kolme kertaa pää kallellaan.

”Näitä juttuja tapahtuu silloin tällöin”, hän sanoi.

Joni ei ollut varma, tarkoittiko naisen lapsenmurhia vai ihmisiä, jotka aavistivat, että kiinteistössä oli tapahtunut jotakin pahaa.

”Mutta se siitä”, Ahlström sanoi. ”Menneet on menneitä. Me eletään nykyhetkessä. Onko sulla vielä jotakin kysyttävää?”

Toki Jonilla oli. Hän olisi halunnut tietää, oliko saunatilojen letku vaihdettu. Vai oliko se edelleen sama. Hän olisi halunnut kysyä, mistä isä ja Ahlström tunsivat toisensa. Oliko heillä ollut suhde.

”Eiköhän tässä tullut kaikki tarvittava”, hän sanoi sen sijaan.

Nainen pyysi Jonia näyttämään, että avaimet olivat edelleen tallessa.

”Kaikki on sitten kunnossa”, Ahlström totesi. ”On aina hienoa nähdä, kun nuori ihminen saapuu ensimmäiseen omaan kotiin. Tästä se lähtee, oma elämä.”

Joni ei kyennyt vastaamaan mitään.

Kiinteistönvälittäjä toivotti hyvää jatkoa ja käveli ulos kadulle. Oven avaus toi liikenteen kohinan ja tuulen turpean tuoksun rappukäytävään. Ahlström alkoi sytyttää tupakkaa heti ovisyvennykseen päästyään. Himmeät välähdykset valaisivat betoniseiniä epätasaisessa rytmissä, kuin viestittäen jotakin.

Joni kiipesi rappuset neljänteen kerrokseen. Asunnon ovi oli edelleen auki.

”Mä tästä lähdän sitten”, muuttomies sanoi.

Valaistussa olohuoneessa leijui tupakansavun katku. Ilmavirrasta päätellen parvekkeen ovi oli auki. Voisiko Ahlströmin puhaltama savu leijaila neljänteen kerrokseen? Tuskin.

”Kiitos hei kaikesta”, Joni sanoi.

”Kuten sanoin”, mies vastasi, ”kyllä multa nämä lamput hoituu.”

Kun Joni jäi yksin tyhjään asuntoon, hän sulki parvekkeen oven, veti patjan mustasta jätessästä ja heitti sen lattialle. Vaatteet olisi pitänyt laittaa kaappeihin, mutta niissä ei ollut vaateripustimia ja ne haisivat vieraalle. Niinpä Joni jätti osan tavaroista muuttolaatikoihin, ikään kuin mitään lopullista ei olisi vielä päätetty.

”Tästä se lähtee”, hän kuiskasi paljaille seinille.

TODELLINEN KAUFU ASUU LÄHEMPÄNÄ KUIN LUULITKAAN.

Betonielementtejä, nauhaikkunoita, kaikuvia rappukäytäviä, mykkinä tuijottavia ovisilmiä. Vauraassa perheessä kasvanut Joni Widenius muuttaa ensimmäistä kertaa elämässään kerrostaloon, ja sopeutuminen uuteen arkeen on vaikeaa. Tilannetta pahentaa tieto siitä, että eräs entinen asukas tappoi tyttärensä talon kellarissa.

Unettomien öiden kasautuessa Joni alkaa kuulla ääniä pimeästä rappukäytävästä, siellä vaeltaa outoja hahmoja. Päivisin hän tutustuu synkkiin naapureihinsa, kuten entiseen palkkasotilaaseen sekä masentuneeseen vloggaajaan, jonka videoita kukaan ei katso. Pikkuhiljaa Jonille valkenee, että asunnosta on mahdotonta lähteä, vaikka kuinka haluaisi.

Suomalaisen kauhukirjallisuuden mestari **Marko Hautala** kuvaa hyttävästi, kuinka tuiki tavallinen kerrostalo muuttuu karmivien tapahtumien näyttämöksi.

9 789520 417772